

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban évről-évre:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 " "
 Helyben kávéval kelve:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége és ünnepnapok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérésre visszadátol vagy megvásárolja nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.
 Helyes cím: Nagyvárad, Apáczai-utca 3. sz. 3. em.

NAGYVÁRAD NOV. 10.

Közös czimer.

Magyarország jelenlegi miniszterelnöke a közös, magyar és osztrák hadsereg zászlainak készülő új czimerét így írta körül:

„Egy, az ország közjogi állásának megfelelő közös jelvény.”

A kijelentésben két elem foglaltatik: az ország közjogi állása és a közös jelvény. E kettő állítólag egymásnak megfelelő.

Az ország közjogi állásával tisztában van minden iskolás gyerek. Fújuk az elemi iskolától az egyetemig az 1790. X. t.-cikket, hogy »Magyarország független ország, mely semmi más államnak alávetve nincsen.« Nem tudom, vajjon a francziák és angolok is oly szükségesnek tartják-e függetlenségük hangoztatását; elég az, hogy nálunk hangoztatjuk s 36 éve igyekszünk, hogy mások is hangoztassák. Nem a mi bűnünk, hogy a jognak e szava a magyar pusztában elhangzik — a jog azért jog marad.

Az ország közjogi állását tehát ez a szó jelzi: *állam*. Allam a szuverénitás minden föltételével. Szövetségben van ugyan Ausztriával s egyes hatalmi tényekben vele együttesen lép fel. De e szövetség csak egyes hatalmi tényekben, a védelemben és a külpolitikában való közös fellépésre s az uralkodó közös természetű személyiségére szorítkozik; a két állam szuverénitása csorbitatlan, egyik sincs alárendelve a másiknak s nincs fő-

löttük harmadik alakulatként a szövetség, mint pl. az egyes német tagállamok felett a birodalom. Hibás tehát az »osztrák-magyar monarchia« elnevezés is, mert ez egy monarchiára utal, holott kettő van: osztrák monarchia és magyar monarchia.

Ez a közjog, a pragmatika szankció, a kiegyezés törvényes intézményeiből levezethető közjog, a melyet a második alapvizsgán épp úgy tudni kell, mint a miniszterelnöki székben.

Lássuk a »közös czimert.«

A czimer mindig bizonyos közösségnek, együvé tartozásnak, egységnek a jelvénye. Multak hagyományai által megszentelt rövidített jelzése az emberek bizonyos összességének, legyen az család, város, vármegye vagy ország. Arany János épp oly büszke volt családjára, mint megyéje vagy hazája czimerére: mindenikhez a család vére, a multak dicsősége, a jövő reménye fűződik. Mindenik czimer az érzések és törekvések bizonyos közösségét fejezi ki; s minél egyetemesebb a czimernek ez a hatása, annál feltéteyebben kell arra ügyelnünk, mert annál több érdeket véd paizsával. Emberek vagyunk, külsőségek által érintkezünk, vigyáznunk kell tehát, hogy e külső érintkezési mód a belsőnek, a lényegnek megfelelően.

A magyar állam kifelé nem jelentkezik mással, mint a magyar czimerrel. Minden olyan ténykedésben, a hol az állam szuverénitása érvényesül, jelvényünk csak a magyar czimer lehet, mert Magyarországot nem jelezheti más, mint csak a magyar czimer, a kettős kereszt, hármastéglás és négy folyó; Ausztriát a kétfejű

sas. Kisebb jelentőségű dolgoknál, a horvát tartományi, a megyei, városi, családi ügyekben érvényesülnek tartományi, megyei, városi, családi czimerek az állami czimeren kívül is; de ezek mind magyar czimerek s világosan nem-állami ténykedésben nyilvánulnak.

A honvédelem bizonynyal egyike a legfontosabb állami ténykedéseknek, a hol az állam egész felségiségevel lép fel s kardja élén ragyogtatja hatalmát, melylyel milliók életét és vagyonát teszi kockára önlétéért. »Magyarország független ország«, esküszik királyaink 900 éve; világos tehát, hogy a védelemben, a hadseregben lehetetlen más czimert használnia, mint egyes-egyedül a magyart.

Igaz, a védelem közös Ausztriával; de csak a kötelesség, a cél közös, nem az eszközök. A katona megmarad magyarnak vagy osztráknak, állampolgársága sértetlenül el van különítve, nem lesz az ujoncz osztrákmagyarrá. Ha pedig az egyesek állampolgársága érintetlen, akkor érintetlen az egésznek kétfelétartozása is. A cél közössége a mai tényleges helyzetben magával hozza még a vezetés közösségét is. Ez is lehetséges szövetségesek közt a nélkül, hogy bármelyik fél egy vonalnyit is áldozna szuverénitásából. De azért még mindig ott áll a szuverénitás követelménye, hogy a magyar állampolgárt csak a magyar állam jelvénye alatt lehet vezetni akkor, a mikor az állami felségiség legeklatánsabb nyilvánulásának lesz eszköze, részese.

A »közös jelvény«, a közös czimer tehát az ország közjogi állásának meg-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Egy nagy fiskális.

Írta: Montjoyeux.

Ez az est eléggé emlék zetes.

Az urak a fekete kávé szürcsölgetése közben politikáról beszélgettek, az asszonyok egy másik sarokba vonultak felre és a kézimunkájukon végeztek néhány öltést. Egy jó órácska telt így el. Vegre megjött a jegyző és az adótárnok, a politikusok befeljeztlenül hagyták a vitát, az asszonyok félretették a kézimunkát és az egész társaság helyet foglalt a kerek asztalnál. Következett az est legkomolyabb része: a kártyajáték.

Nagyon kis tégekben játszottak; minden öt babszemlet egy sával váltottak meg.

— A tize ki öti? — kiált föl a jegyző, miközben a többiek még egyre gusztálják kártyáikat.

— Ennek az embernek hallatlan szerencséje van! — méltatlankodott az adótárnok.

— Nyert! — szólalt meg Paul.

— De kedves barátom, üyelyjen a játékra — rikácsolt a háziasszony — a pique-dame önnél van és nem jelenti be! . . . Oh, ezek a szerencsések! . . .

Paul ur valóban szerelmes volt. Attól az időtől fogva, a mikor az emberek először szoktak szerelmesek lenni, ő mindig csak unokahúsnak, Berta kisasszonynak, Morlingue ur és neje egye len leányának udvarolt. Az idő nem csökkentette szerelmét és a hidegség, melylyel érzelmei tal lkoztak, csak növelték elkésere dését. Most h reménytelen korában ügyek nélkül szükölködő, háremyekben du-káló ügyvéd létere egyetlen hő vágya volt, hogy magán k mondhassa Bertát De nagybátyja és jövendő apósa, Morlingue ur ismerie a pénz értékét. Val-mikor régen, Párisban kezdte működését, ahol csapos volt egy nagy restaurantban. Vagyonát csak megfeszített munkájának és örületes takarékoságának köszökhette. Nem botran-

kozott meg azon egy csöppet sem, hogy az unok-öcsce az ő vagyonával akarta a maga jövőjét megal-pítani és némiképpen hazulgett is a húsáának, hogy egy üyvéd akar az ő veje lenni. De mnta védekezni szeretne a nagy szerencse ellen, tartózkodó magatartást tanusított öcsce ellen, kijelentvén, hogy a férjválasztás jogát teljesen leányának engedi át.

A mama iménti cél áására mindkét fiatal teremts elpirult. A leány, aki régebben, egész fiatalon, nagyon meleg hajlamokat árult el a kuzinjával szemben, most talán a ferde nevelés hatása alatt, hidegnek akart látszani, sőt olykor gögösek is mutatkozott Bizonyára azt hitte, hogy ez korrektebb. Lehet, hogy csak kaczerkodás volt. Vagy lehet, hogy gyöngéd érzelmeinek esetleges megnyilatkozásait a külszin kedvéért fokozottabban igyekezett elnyomni? Vagy talán maga sem tudta az okát? A férfi ezt a fesze séget nagyfokú tiszességrel etel magyarázta és mint a leg több szerelmes ember, még ártott az ügyének a maga alázatosságával.

restitom a nagyérdemű hölgyközöns-

get, hogy az a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelben már megérkeztek. Állandó nagy gvári raktár vászon és fehérneműekben.

őszi és téli felöltők

Ifj Kohn Sámuel
 Nagyvárad,
B É M E R - T É R.

nem felelhet, hanem azt meghazudtolja, letagadja, esküvel és vérrel szentesített törvényeinket ronggyá szaggatja.

A közös czimer közös szuverenitásra, ez megint közös államra, valami olyan fő-államra utalna, amilyen nincs. Deák Ferencz és főleg Andrássy a törvényhozás terén a legaprólékosabb gondtal örködtek a lelkük, hogy a delegációk intézményében a két állam különállása teljesen megóvassék még külső látszatra is, nehogy abból valami meghibbant velejű czenalista — ma chlopystának neveznök — közös parlamentre, közös törvényhozásra s így összállamra következtesse. Inkább veszni engedték volna az egész kiegyezést, hogysem a jogból bármit engedtek volna.

Igy vagyunk most a czimer dolgában.

Eddig türtük az osztrák czimert a közös védelem magyar tényezőjénél, a magyar ezredeknél, hangsúlyozva a magyar álláspont jogosságát s a tényleges helyzet jogtalanságát. A türés azonban nem jogállapot, hanem csak ideiglenes erénygyakorlat, melynek a politikában addig van helye, míg oportumus dolog, aztán átveszi szerepét a jog. Most a czimer-kérdés jogi szabályozása került szóba, nem lehet tehát azt a kényszerített türés, hanem csak a jog alapján megoldani. A jog közös czimerről épp úgy nem tud, mint nem tud közös államról, közös fővárosról, vagy közös törvényről.

Egy állam, egy czimer. A ki ezt is elhibázza, az nem állhat meg, akár másodéves jogász, akár elsőéves miniszter-elnök.

Dr. K. A.

Képviselőjelölés az ugrai kerületben.

Az ugrai választókerületben erősen készülnek a választásra. Az ellenzéki érzelmű választók arról panaszkodnak, hogy a kerületben gr. Tisza István érdekében a jegyzők és a fősolgabírák a régi erőszakos rendszerrel korteskednek. A legtöbb községben azonban vajmi keveset ér a kapacitálás, még a zászlót sem akar-

ják elfogadni s így a legtöbb helyen csak a bíró házán van kitzve Tisza lobogój.

Most már az ellenzéknek is van jelöltje. Szokoly Tamás egészségi állapotára hivatkozva, nem fogadta el a jelöltséget. A központi 48-as függetlenségi párt, hétfői konferenciáján dr. Stocker József nagyváradi ügyvédet jelölte s a választók a jelölést örömmel fogadták, mert jól ismerik Stockert, aki köztük való.

Az ellenzék zászlóbontása vasárnap, november 15-én lesz. Dr. Stocker József körutra indul a kerületben s kíséretében lesznek dr. Barabás Béla, Bartha Ferencz, Lengyel Zoltán, Molnár Akos és még több orsz. képviselő, azonkívül Nagyváradról Szokoly Tamással többen kísérik el a jelöltet. Egyelőre az ugrai, nagyharsányi és komádi-i választókat látogatják meg s azután veszik sorra a többi községeket.

Az olasz pénzügyminiszter öngyilkossága.

Olaszországban most semmi másról nem beszélnek, mint arról, hogy az új kabinet pénzügyminisztere Rossano öngyilkosságot követett el. Allítólag ártatlanul vádolták visszaélésekkel és hűtlenséggel az olasz szociáldemokraták és minthogy az ujonnan kinevezett pénzügyminiszter nem érzett magában annyira, hogy a vádakkal szembeszálljon, inkább a halálba ment. Egy ember erőszakos halála mindenestre sajnálatos dolog, de ha a megvádolt miniszter tényleg ártatlan volt, akkor ártatlanságának tudatában meg lett volna, vagy meg kellett volna lennie az ereje, hogy szembeszálljon a vádakkal és tisztázza magát a vádak alól. Az öngyilkossággal semmit sem bizonyított, ha csak azt nem, hogy gyöngye volt és azt, hogy nem tudott védekezni.

Tisza és a nemzetiségek.

A Narodnoszt Tisza grófról és a nemzetiségekről a következőket írja: Mi, kik nem adunk hitelt azon politikai hazugságnak, mely szerint egy néptörzs, bár biztosítja szabad kulturális fejlődését, nevezetesen vallása, nyelve, irodalma, művészete és materiális érdekei, szokásai, meggyőződése tekintetében, ha nem ismerik el politikai egyenlőséget, mi Tisza István gróf miniszterelnök nyilatkozatait teljesen és minden mellékgondolat nélkül fogadjuk. Tárt

karokkal és annál készségesebben fogadjuk azokat, mert az állam törvényeinek gróf Tiszától hangsúlyozott szigorú megtartását vallásos és nemzetiségi tulajdonságaink leghatalmasabb védősánczának és legszilárdabb alapjának tekintjük. Azért is megnyugvással és meglepődötten fogadjuk Tisza gróf nyilatkozatait, mert az azokban foglalt politikai belátás és államférfini igazságszeretet biztosítja, hogy ezentul minden törvényellenes agitációért csak az igazi agitátorok, nem pedig az ártatlan nemzetiségek fognak bűnhődni.

Bánffy Dezső báró zászlóbontása.

Kolozsvárról táviratozzák: Bánffy Dezső báró néhány nap múlva idejön és ki fogja bontani zászlaját. Bánffy tegnap bizalmas értekezletet tartott tizenöt párthívvel és ez alkalommal kifejtette programját, melyben benne van a választási jog kiterjesztése is és minden, a mit az ellenzék követel, de hatvanhetes alapon. Bánffy szükségesnek tartja a hatvanhetes ellenzék megalakítását és innen fog e párt megalakulásán tovább dolgozni. A nagy alakuló gyűlés november végén lesz, de ha közbejön, hogy a kolozsvári második kerület mandátuma megüresedik, úgy az új párt azonnal akcióba lép és Bánffy bárót lépteti föl jelöltnek.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 10.

Elnök: Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök kitzi a szavazást a megüresedett bizottsági taghelyekre, ama megjegyzéssel, hogy a horvát képviselők a közoktatásügyi és horvát regnikoláris bizottsági tagokra nem szavazhatnak.

Ugron Gábor: Tévedések kikerülése végett jónak látná, ha a horvátok külön szavaznának.

Elnök: Hivatkozik az állandó szokásra, amely az volt, hogy együtt szavaztak a horvát képviselők is.

Ugron Gábor: Fenntartja nézetét.

Elnök: Elfogadja Ugron ajánlatát és elrendeli, hogy a horvát képviselők külön urnába szavazzanak.

Tíz óra tájban véget ért ez este a játék. Morlingue asszony és leánya visszavonultak, a vendégek búcsút vettek tőlük. A fiatal fiskális fölhasználta ezt az alkalmat arra, hogy nagybátyjával a terveiről beszéljen egy kicsit.

— Természetesen, édes fiam, én értelek, — szolt az öreg. — Hisz elvben én nem ellenzem a dolgot. Igaz ugyan, hogy én csak amolyan parvenü vagyok, de valamelyest mégis csak lépést tartottam az idővel. Nekem lehetnek igényeim, törekvéseim, de mindenek fölött azt kell kívánnom, hogy leányom a maga izlése szerint válaszson férjre; szóval: annak lesz a felesége, aki neki tetszeni fog. Ő ismeri a te érzelmeidet és szoltam neki a te szándékaidról, a felelete azonban mindig a régi: »semmi véglegeset nem mondhatok!« Akarsz-e elfogadni egy jóindulatu tanácsot egy maamforma öreg bolondtól, akinek azonban jó érzéke van? Hallgass tehát ide! Magadra kellene vonnod a figyelmet valami csattanós dologgal. Azt hiszem, hogy ha én olyan szerelmes volnék mint te, találnék ilyesmit . . . Lásd, te ügyvéd vagy és még sohasem hallottunk téged a bíróság előtt beszélni. Miért nem hívsz meg bennünket egy-egy olyan tárgyalásra, amelyen te valami nagy beszédet mondasz? Ha te ezt a mesterséget választottad, föltételezem, hogy ki is tudsz vágni egy valamirevaló szónoklatot. Lehet, hogy éppen valami nagy tehetség is rejtőzik

benned. Berta romantikus hajlamu és képes beléd bolondulni, ha szónoklatodat hallja . . .

— Kedves nagybátyám, nekünk ugyanegy eszménk volt. Arra akartam éppen kérni, bírj rá kuzinomra, hogy jöjjön el holnap egy törvényszéki tárgyalásra. Az esküdszék egy szegény ördög fölött fog itélkezni, akit súlyos bűntényre vádolnak, amelyet az egy asszony nyúl szemben követett el. Talán emlékszik is ennek a gyógyszerésznek az esetére? . . .

— A rue de monlinbeli bűntényre? Hogyne emlékezném? Hogy is hívják azt az embert?

— Ripolannak, Ripolan Emilnek hívják. Hivatalból biztak meg engem a védelmével.

— De az ügy kissé pikáns is.

— Fölöttébb érdekes. Egyébként pedig csak a vallatásban s legföljebb még a közvádó beszédében lehetnek sikamlós részek. Kuzinom az én beszédemet bátran meghallgathatja, én helyt állok magamért.

— Helyes; ott leszünk! Nagyon kíváncsi vagyok arra, hogy fogod azt az embert tisztára mosni! . . .

Az ifju Paul reményektől dagadó kebellet távozott. A fejében már forrtak a nagy eszmék, s az ajkára szinte tödultak a megkapó mondások, amelyekkel az esküdtökre hárni lehet. Másnap reggel megkezdődött a tárgyalás.

Nem volt valami különös az eset, de azért nagy közönséget vonzott a tárgyalóterembe. Vidéki városokban ugyanis alig van egyéb szórakozás az embereknek. A vallomások nem hoztak semmi szenzációsat. A vádlott természetesen le volt sújtva és sablonos védekezése, határozatlan tagadása nagyon kevés sikerrel kecsegtetett. Űgye annyira elvesztettek és elítéltetése annyira bizonyosnak látszott, hogy a közvádó nem is tartotta szükségesnek valami komoly vádbeszéd elmondását. Kijelentette röviden, hogy megbizik a bírák igazságérzetében és kéri a törvény szigorú alkalmazását. Az elnök erre ünnepélyesen szólt:

— A védő urat illeti még szó!

A hivatalból kirendelt védő fölemelkedett helyéről. Tekintete végigfutott a hallgatóságon, aztán megakadt az első sorban ülő Morlingue uron, a feleségén és leányukon. Öntudatosan mosolygott rájuk és diszkrétén bólintott fejével: meg lesznek vele elégedve. Büszkén állt ott tógájában és a tragikus színész gesztusaival kísérte beszédének bevezető részét is. Nem foglalkozott az ügy részleteivel, a vallomásokkal, vagy a váddal nem is törődött, csak általánosságban, de a meggyőződés és igazság teljes látszatával beszélt. Szavaiban melegség és erő volt s mind izzóbb szenvedéllyel védte az emberét. A vádlott, aki előbb összetörve ült a padon két csendőr között, lassankint kiegyene-

A névszerinti szavazás után

Elnök: Kihirdeti az eredményt. Megválasztottak:

I. bíráló bizottságba: Kellmen Béla, Rényi Mihály;

II. bíráló bizottságba: Barta Ödön;

VI. bíráló bizottságba: Molnár János;

VII. bíráló bizottságba: Justh Gyula;

Igazságügyi bizottságba: Barta Ödön,

Bizonny Akos, Fejér Antal, Tomasics M.

Kérvényi bizottságba: Mukits Simon.

Közigazgatási bizottságba: Baross Jusztn, Gullner Gyula, gróf Héderváry;

Közgazdasági bizottságba: Molnár Akos;

Közlekedésügyi bizottságba: Malatinszky György;

Közoktatásügyi bizottságba: Blaskovics Ferencz, Rátkay László;

Mentelmi bizottságba: Mayer Károly, Olay Lajos;

Munkásügyi bizottságba: Justh Gyula, gróf Wickenburg Márk;

Naplóbíró bizottságba: Jékey Zsiga, Rudnay Sándor;

Összeférhetlenségi bizottságba: Popovics V. István;

Pénzügyi bizottságba: Barta Ödön, Hegedüs Sándor, Heltai Ferencz, Justh Gyula, Komjáthy Géza, Kossuth Ferencz, Wlassics Gyula;

Számvizsgáló bizottságba: Putnoky M.;

Véderő bizottságba: Hammersberg L.;

Zárszámadási bizottságba: Gáli S., Komjáthy G.;

Erzsébet-szobor bizottságba: Justh Gyula, Rátkay L., Wlassics Gy.;

Horvát regnikoláris bizottságba: Barta Ö., Héderváry K. gróf, Kossuth Ferencz, Széll Kálmán.

Elnök: Következik a vita folytatása

a miniszterelnök programja

felett.

Vlád Aurél: A nemzetiségek nevében szólal fel. Csodálkozik rajta, hogy éppen az a párt, amelynek a nemzetiségek egyre másra liferálnak a képviselőket, a szabadelvű párt oly mostohán bánik a nemzetiségekkel szemben.

Szathmári Mór: Hat akkor minek liferálnak?

Vlád Aurél: Nem is lesz ez így a jövőben. Követeli a nemzetiségi törvény és a gyülekezési jog végrehajtását. Nem agítálnak ők a magyarság, a magyar állameszme ellen, de igenis tiltakoznak a közigazgatási hatóság önkényességeért. (Helyeslés.) Az ő jelszavuk is az: *Itt élned, halnod kell!* (Helyeslés.) Oszintén feltárja álláspontjukat. A magyar államnak sem területi, sem politikai egysége ellen nem küzdenek.

sedett, tekintete biztosabb, öntudatosabb lett. A közönség előtt olybá tűnt fel már ez az ember, mint a társadalmi rendnek egy áldozata, mint egy szerencsétlen, akivel szemben a hatóságok kedvükre erőszakoskodtak. Nem vádlottként kellene őt ide állítani, hanem hősként tisztelni! És büne? . . . Az, hogy vakon engedelmessékedett a természet törvényeinek! . . . És miután a színpad összes fogásaival elragadta hallgatóit és azok elérékenyülve lesték szavait és meghatottan nézték a vádlottat, kijátszotta utolsó biztos sikerű fogását is.

— Esküdt uraim! — kiáltott s eközben hűvel ragta meg védcenzének kezét — én a vádlottat hivatalból védtem, de becsületesemre mondom, hogy biztos vagyok az ártatlanságában és úgy szorítom meg a kezét, mint becsületes emberét! . . .

Viharos taps és lelkes éljenzés hangzott föl erre és az elnök csak nagynehezen tudott

Rigó Ferencz: Csak az kéne még!

Vlád Aurél: Csak azt kérik, hogy anyanyelvüket hagyják meg és segítsék őket gazdasági fejlődésükben és ők kézik mindent megtenni az államért. Nem a nemzetiségek csinálnak galibákat, hanem vannak egyének, akik a saját öncéjükből felhasználják a nemzetiségeket

Vészi József: A pogosz zsidók ugy-e?

Rakovszky István: Azok hát!

Vészi József: Csak meg kell mondani tyiltan.

Rakovszky István: Talán nem így van?

Vészi József: Akkor nem fognak majd konvertálni Rakovszky urnak.

Rakovszky István: Nincs is szükségem rá.

Vlád Aurél: Igen rossz politika ez, amit folytatnak.

Veszelszky Ferencz: Véget veti az országnak.

Vlád Aurél: Ez nem válik hasznára a hazának.

Gajdary Géza: Micsoda hazának?

Hegedüs Lóránt: Miért nem mondja ki, hogy a magyar hazának.

Rátkay László: A katonai uralommal szemben ezt nem tudják hangoztatni, csak a nemzetiségekkel szemben. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon. Zaj. Elnök cseppet.)

Vlád Aurél: Hát igen, a magyar hazának.

Szathmári Mór: Amelyet elárultak a memorandum-pörben. (Zaj.)

Vlád Aurél: A közigazgatás bajairól beszélt. A közigazgatási tisztviselők mindenben a főispántól függnek, választásuk csak szemfényvesztés. Ellene van a közigazgatás államosításának. A miniszterelnök programját nem fogadja el. (Helyeslés.)

Trubinyi János jegyző: Hock János!

Felkiáltások a szélsőbalon: Szünetet kérünk!

Kubik Béla: A beszédet nagy figyelemmel akarják meghallgatni, ezért előbb szünetet kér.

Elnök: Nem adhatja meg azt. Nézete szerint a Ház üléseit két részre kell osztani, egy hosszabb és egy rövidebb időre. A hosszabb idő legyen a szünet előtt, amikor a kedélyek is frissebbek, a levegő is jobb. (Helyeslés.)

Hock János beszéde.

Hock János: Mindenekelőtt a nemzetiségekről szól. A nemzetiségeknek főökük, hogy nem keresik a törvényes orvoslást, hanem akként akarják magukat feltüntetni, mintha mártírok lennének.

Veszelszky Ferencz: Hát maga mit keresett Szombathelyen?

Hock János: A magyar kultüregyet köz-

csendet csinálni. Paul sugárzó tekintete pedig jóvendőbelijének az arcára esett, amelyről a melegezés és a reménység biztató mosolyát olvasta le . . . Megnyerte tehát mind a két ügyét! . . .

Az esküdtszék alig néhány percre vonult vissza, hamarosan visszatért, az elnök újból megnyitotta az ülést és elhangzott a verdikt: a vádlott ártatlan az összes vádpontok tekintetében. Az után a remek védőbeszéd után, amely csak az előbb elhangzott, senkit sem lepelt meg ez a verdikt. De nagy és általános lett a meglepetés két hónap múlva, amikor köztudomású lett, hogy Berta kisasszony feleségül megy Ripolan gyógyszerész urhoz. A jó Paul kissé tulságosan találta őt megvédeni!

gyűlésén voltam, mint jó magyar hazafi. (Eljenzés.)

Kaas Ivor báró: Maga miért nem volt ott?

Veszelszky Ferencz: Csak maga hallgasson. Tanuljon, jobb lesz.

Kaas Ivor báró: Azt nem kértem magától.

Veszelszky Ferencz: Tótokat képvisel és nem tud tótui. (Zaj a szélsőbalon.)

Felkiáltások: Mit zavarja mindig a szónokot.

Hock János: Amikor mi itt a nemzetiségi kérdéseket tárgyaljuk, azt a legnagyobb nyugalommal kell tegyük, mint az imént Vlád képviselő ur fejtegetései, hiszen mi bizonyos előszeretettel és jóakarattal foglalkozunk vele, mert tudjuk, hogy hegedt sebek azok az ország testén. (Ugy van!)

Veszelszky Ferencz: Tegnap mégis ki akart dobálni. (Zaj.)

Hock János: Nem igaz. Éppen azt mondtam, hogy a magyar parlament nem ereszkedik le arra a színvonalra. Egyébként az olyan érzelműeknek, mint amilyen a képviselő ur, nincs is itt helye.

Veszelszky Ferencz: No mondom.

Hock János: Igenis, mert elvégre mi vagyunk itt az urak. (Ugy van! minden oldalról.) Különben a képviselő ur indulatossága a paroxizmusig megy már. (Derűtség. Zajos kiáltások: Mit háborgatja a szónokot folyton.)

Olay Lajos: Igenis, maga nem érdemli meg, hogy itt üljön. Itt mi vagyunk az urak. Szentelen! Ki kell dobni! Szentelen!

Szathmári Mór: Paralizisben van Veszelszky.

Kaas Ivor báró: Es deliriumban. (Zaj.)

Elnök: Már több ízben figyelmeztettem Veszelszky képviselő urat, hogy ne zavarja a szónokot. Kénytelen vagyok rendreutasítani. (Helyeslés.)

Hock János: Vlád Aurél fejtegetései kapcsán a nemzetiségi kérdésekkel foglalkozik. Némi tekintetben például a közigazgatási tisztviselőkre vonatkozólag egyetért vele. Különben ma sasokra óhajt vadászni és nem csiripelő csirkékre, mint Veszelszky képviselő ur. (Viharos derűtség, éljenzés.) Miután azonban hosszabban óhajt beszélni, szünetet kér.

Kubik Béla: Kétféjű sasokra vadászunk.

Elnök: A szünetet megadja. (Zajos kiáltások a balon és szélsőbalon: Eljen Hock!) Szünet.

Szünet után

Elnök: Megnyitja az ülést.

Hock János: Folytatja beszédét. Mikor a miniszterelnök elhatározását, hogy a politika szerének gyorsan gördülő küllőt elkapja, hallotta, nem tartotta azt szerencsés vállalkozásnak. Azután várt, hogy mi következik. Az következett, hogy a miniszterelnök a nemzeti eszmék tőkéjéből akar éldegélni. Amikor egy eszmévé tömörült össze a nemzet, Tisza István gróf vállalkozott arra, hogy ezen küzdelemnek fékje, kerékkötője legyen és kitűzte az *árlejtést* az eszmék felett. (Ugy van! a balon és szélsőbalon.) Hogyan képviselhetette Tisza a koronánál a magyar nemzet óhaját, amikor éppen ő nem hisz abban. Az ő célja nem a béke volt, hanem a zavarosban való érvényesítés. (Nagy tetszés a balon és szélsőbalon.)

Holló Lajos: Halászás a zavarosban.

Hock János: Amde csatlódni fog.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Amidőn legjobb, saját gyártmányú s az egész országban hírnévre szert tett kész férfi és gyermek öltönyöket, felöltöket, raglán ulster és sport kabátokat, szörmeárkat és utazó bundákat megvételre ajánlom, biztosítom a n. é. vevőközönséget, hogy feltűnő olcsó és kitűnő áruim mindenütt megelégedést fog kelteni. B. látogatást kér

FŐ-ÜZLET: Kassovitz Fülöp
Zöldfa-utca, Stern Gyula
czéggel szemben.

Kassovitz Fülöp
nök-üzlete Zöldfa-u. 63.

Uj üzlet! Uj üzlet!
FISCHER SÁMUEL
üzletvezető vezetése alatt
KASSOVITZ FÜLÖP
czég (Zöldfa utca 36. sz. alatt)

egy minden igényt kielégítő
Férfi
Fiu és
Gyermek
RUHA
fiók üzletet nyitott.
Ruha megrendelések olcsón és jutányosan vállaltatnak mérték szerint.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Holnap, esztendőnkön, valószínűleg utoljára gyűl össze Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a városház ódon közgyűlési termében, mivel a decemberi közgyűlés valószínűleg már az új székház dísztermében fog lefolyni.

Ez az utolsó közgyűlés elég élénknek, zajosnak ígérkezik.

A tárgysorozatba 33 ügyet vettek fel s ezek között néhány fogós is van, amelyeknél bizonyára megered a szóáradat.

Ilyen mindjárt a jövő évi költségvetés, amelynek ugyan sikerült a pénzügyi bizottságnak eltüntetni a közköltő emelését, de a tanács néhány olyan javaslatot tesz ezzel kapcsolatban, amelyeket a bizottsági tagok egy része nem enged csak úgy simán keresztil. Ezek közé tartozik a rendőrség szaporítása, a színház szubvenziója.

Az interpellációk után — és ezek lesznek bőven — a miniszteri búcsu- és beköszöntőlevelek kerülnek sorra. Ez utóbbinál alkalmas lesz a tanácsnak, hogy hódolatát kifejezze a Tisza-kormányának.

A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1903. év november hó 12. esetleg következő napjain, mindenkor d. u. 3 órakor a városháza közgyűlési termében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatási állapotról.
2. A m. kir. miniszterének ur leirata az új kormány megalakítása tárgyában s az erre vonatkozó tanácsi javaslat.
3. Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter ur leirata állásától legkegyelmesebben történt felmentése tárgyában.
4. Dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ur hasonló tárgyu leirata.
5. M. kir. belügyminiszter ur leirata Guttman József építkezési ügyében.
6. A tanács előterjesztése Somogyi Károly szinigazgató részére szubvenzió megszavazása tárgyában.
7. U. a. előterjesztése a Sztaroveszky-gyermekórház igazgató főorvosa tiszteletdíjának felemelése tárgyában.
8. U. a. előterjesztése közpénzek elhelyezése tárgyában.
9. U. a. előterjesztése az új székházhoz egy kapusi állás szervezése iránt.
10. U. a. előterjesztése a közvilágítás lámpagyújtó állások beszüntetése tárgyában.
11. U. a. javaslata Papp Sándor városi gépészes fizetésfelemelése és 2 segéd alkalmazása iránti kérelme tárgyában.
12. U. a. előterjesztése a h. pénztár s az abban kezelt alapok és alapítványok 1904. évi költségelőirányzata tárgyában.
13. A nyugdíjbizottság előterjesztése a tisztii nyugdíjalap 1904. évi költségelőirányzata tárgyában.
14. A tanács javaslata Miskolc Barnabás köztérvételi ügyében.
15. U. a. javaslata dr. Radu Demeter köztérvételi ügyében.
16. U. a. előterjesztése Frankfurter Samuelő kártalanítási ügyében.
17. A tanács javaslata Auer Józsefné kártalanítási ügyében.
18. U. a. Andor Márk köztérvételi ügyében.
19. U. a. a Sztaroveszky-gyermekórház-alap tulajdonát képező kutyiklevi ingatlan eladása tárgyában.
20. U. a. javaslata dr. Fássy Lajos és Korbély József köztérvételi ügyében.
21. U. a. előterjesztése Némethy Amanda telkéből a köztérhez csatolandó telekrészért nyújtandó kártalanítás ügyében.

22. U. a. javaslata a légszusz bevetés körül követendő eljárásról alkotott szabályrendelet tárgyában.

23. U. a. javaslata a községi elemi iskolához szükségessé vált párhuzamos osztályok felállítása és kisegítő tanerők alkalmazása tárgyában.

24. U. a. javaslata a Szatmari-szálloda bérletének meghosszabbítása tárgyában.

25. U. a. javaslata Incze Lajos és társával a villamos telep kazánfalazására kötött szerződés tárgyában.

26. U. a. javaslata Varró Domokos és Milbák Józseffel kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

27. U. a. előterjesztése Kőszeghy József városi főmérnöknek a nyugdíjbizottsági határozat ellen beadott felelőzése tárgyában.

28. U. a. javaslata Beczkay Arthur volt vámfelügyelőnek egy harmad fizetése kuttalását megtagadó véghatározat ellen irányuló felelőzése tárgyában.

29. U. a. javaslata Horváth János központi vámmellenőrnek egyharmad fizetésének kiutalására irányuló kérelme tárgyában.

30. A nyugdíjbizottság előterjesztése özv. Nemes Jenőné özvegyi nyugdíjának és fia neveltetési pótlékának megállapítása és folyóvá tétele tárgyában.

31. Özv. Fassie Sándorné hasonló kérvénye tárgyában.

32. Lovass Zsigmond tb városi főmérnök 6 havi szabadságidő engedélyezése iránt irányuló kérvénye.

33. A tanács előterjesztése a Glányi-korcsma bérletének átruházása tárgyában.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesítim, hogy a tárgysorozatba felvett ügyekre vonatkozó iratok közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetőek.

Nagyvárad, 1903 november 9-én.

Dr. Istvánffy István,
I. aljegyző.

A villamos világítás Nagyváradon.

Néhány nap mulva Nagyváradon kigyulnak a villamos világítás berendezésének körüli s ha a Gondviselés is úgy akarja, egy új korszak nyílik meg Nagyvárad életében. Az a rengeteg ősszeg, amit a város a villamos mű berendezésébe fektetett, helyes és okos vezető mellett jóvedelmező, hasznos vállalkozás lehet a városnak. Hiszünk, hogy így lesz s városunk nem fog azoknak a városoknak a sorsára jutni, a melyek keserűen fizették meg a villamos világítást.

Nagyváradon, a villamos világítási bizottság intézkedéséből, a magánvilágítók már e héten, november 15-én igénybe vehetik a villamos világítást. A gépeket ugyanis már ez időtől ki kell próbálni s éppen azon okból, hogy a próba egész költsége ne terhelje a várost, leszállított árért szolgáltatják ki a magánosoknak a gépek próbájával előállított áramot.

Az árammérő órákat, a szerződés szerint november hó 2-ik felében köteles a vállalkozó szállítani, tehát e tekintetben mulasztás nem terhel senkit. A bizottság megállapította a sorrendet, a mely szerint a magánosok házi vezetőiket bekapcsolják a fővezetékbe. Újvárosban két csoportban kezdtek meg tegnap a szerelők ezen munkát; a Szent László-tér jobb és baloldalán levő utcákba kiágazólag. Olasziban szintén két csoportban dolgoznak a szerelők: a Fő-utca jobb oldalán és baloldalán levő részekben.

Vasárnap, november 15-én mindazon eddig petróleummal világított utcákon is kigyulnak a villamos izzó lámpák, ahol addig az őszekapcsolást el tudják végezni. Az általános próbavilágítás később lesz, amikor az összes utcai lámpák és az ivlámpák fel lesznek szerelve és a vezetékbe bekapcsolva.

UJDONSAGOK.

* **Búcsuzó és beköszöntő.** Az utóbbi időben egymást érik a miniszteri leiratok, amelyekben az egyik miniszter búcsuzik, a másik kinevezését tudatja. Tegnap ismét két ilyen leirat érkezett Nagyvárad városához. Az elsőben **Kolossvady** Dezső volt honvédelmi miniszter tudatja lemondását rövid minisztereskedéséről, míg egy másik leiratban **Nyiry** Sándor értesíti a várost arról, hogy a király honvédelminiszterre nevezte ki. Ez utóbbi kéri, hogy a város nem csupán a törvényben kötelezett, de őszinte hazafias készséggel is támogatni szíveskedjék őt működésében.

* **Gróf Apponyinak lánya** született. A magyar parlament volt elnöke, gróf Apponyi Albert családjában ismét öröm van. Tegnapelőtt este feleségének leánygyermeké született. Az öröndetes családi eseménynek hamar híre ment politikai körökben és Apponyi barátai tömegestül keresik fel szerencsekívánataikkal.

* **Stauber József** igazgató. A budapesti hivatalos közlöny tegnapi száma öröndetes hírt hozott Nagyváradnak. Ő Felsője **Stauber** Józsefet, a nagyvárad m. kir. állami főreáliskola d. igazgatóját rendes igazgatóvá nevezte ki. **Stauber** mint ideiglenes igazgató vette át reálskolánk vezetését múlt év július havában az intézet felvirágzása körül nagy érdemeket szerzett elődje, **Krüger** Viktor elhalálása után s ezen idő alatt széles körű működésével egy s a szülői, mint a magasabb tanügyi körök elismerését és bizalmát nyerte meg s a városi társadalomnak is általánosan ismert, közkedvelt és becsült tagja lett. Szép és megérdemelt kitüntetéshez már a tegnapi napon sokan gratuláltak a kiváló paedagogusnak.

* **A radnai templomfosztogatók.** Mária-Radnán ez évben a szent ferenczrendiek templomában 7 rendbeli betöréses lopást követtek el ismétlen tettesek, meg nem állapítható pénzüsszeget rabolván el. Legutóbb a múlt héten egy déltájban ismét bement a tolvajok egyike a templomba s a Szent Antal oltáron lévő perselyt fészitette fel, majd mikor azt kitértette, egy másik persely felnyitására fogott. Ez a művelet némi zajt okozott s a sekrestyés figyelmessé lett a szokatlan zajra, a templomba sietett s mepillantotta a tolvajt, ki ép akkor már kifelé futott az ajtó. Rögtön jelentést tettek a csendőrségnek s megindult a tettes után a nyomozás, akit Weber Agoston községi rendőr segítségével egyetemben sikerült is Eckert Mátyas hidegkúti illetőségű, volt lippai köteles tanoncz személyében letartóztatni. A letartóztatott Eckert valatára vevén, beismerte tettét s bevallotta, hogy a többi lopást is ő követte el társai segítségével, kik Szabó Péter lippai asztalos, Szűcs Mihály lippai szabó és Hold József aradi tanoncz, mindannyian fiatal, alig 17 éves suhanczok. Alkalmazásával dolgoztak s ők követték el szeptember havában azt a betöréses lopást is, amikor a templom ablakán levő vasat kifeszítették s a misepénzeket megdézsmálták. Ugyanezek a közel múltban a lippai takarékpénztárba is betörték, de a felfeszített asztalfiókban misem leltek, mert a pénz a vaskasszában volt elhelyezve, azt felfeszíteni pedig nem tudták. A főtettest, Eckert Mátyas, a radnai kir. járársbírósnak adták át s a többiek ellen is megindult a vizsgálat.

* **A német császár betegsége.** Eridőszerint az összes külföldi események jelentőségében elhalványulnak a német császár betegsége mellett. Az eddigi hírek mind meg egyeznek abban, hogy a betegség jelentéktelen és semmi néven nevezendő aggodalomra ok ninc. Kiváló orvosi autoritások, a világ legnagyobb laringológusai jelentették ki, hogy

polipról van szó, tehát olyan képződményről, amelynek eltávolítása nemcsak nagy beavatkozást nem igényel, de amely egyszersmind a legveszélyesebb betegségek közé tartozik s operáció után nyomtalanul elmúlik. Ha ez csakugyan úgy van, akkor tényleg nincsen ok semmiféle aggodalomra. Ami a világot mégis gondolkodóba ejti, az az a körülmény, hogy a császárnak ugyanazon a helyen támadt a torokbaja, a mely helyen apjának, Frigyes császárnak is keletkezett annak idejében. Már pedig az orvosok tudják, hogy a rákbetegségnek természetrajzához tartozik, hogy öröslékény és sokszor ugyanazon a helyen támad az újdánál, mint az elődnél. De más dolog is gondolkodóba ejtheti az embereket. Valahányszor egy uralkodó megbetegszik, előbb azt állítják, hogy a baj jelentéktelen, muló természetű, később lassacskán mégis kénytelenek bevallani, hogy bizony súlyos betegségről van szó. Mindig így volt ez. Hanem az oktatás, balga taktika megboszulja magát olyan esetben, amikor tényleg nincs nagyobb baja az illető megbetegedett uralkodónak. A szkepszis természete az, hogy a nagy biztatásoknak és esküdéseknek kevésbé hisz, mint az egyszerű kijelentéseknek. Talán ebből az esetből — föltéve, hogy a császárnak csakugyan nincs aggodalmat keltő baja — tanulhatnának, ha tudnának tanulni az ugynevezett hivatalos és félhivatalos körök. — Berlinből táviratozzák, hogy Vilmos császár az éjszakát nyugodtan töltötte, láza és fájdalma nem volt. A seb gyorsan gyógyul s a kezelő orvosok véleménye szerint a császár egy hét alatt teljesen felépül. A lakosság körében minden határozott czáfolat ellenére is riasztó híreket korpoltálnak s még mindig tartja magát az a verzió, hogy a császár gége- rákban szenved.

* **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést: Eschenbachi Wolfram Zoltáné szül. Schneider Erzsébet a maga, valamint szülei Wolfram József és neje Szilágyi Anna és Schneider József, testvére Wolfram Ferencz, sógorai Schneider Etelka, Károly, Antal, János és Gyula, nagybácsi Wolfram Sándor, Wolfram György és neje Lipsz Antonia, Wolfram Paulina férjezett Ravasz Istvánné, özv. Nagy Antalné, Szilágyi Béla, Szilágyi Ida és Szilágyi Mária, Gasperik János és neje szül. Maurer Mária, Maurer Miksa és neje, unokatestvére Wolfram Mária férj. Gáll Károlyné egy a magok, mint az összes rokonok nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a szeretett jó férj, illetve gyermek, vő, sógor és rokon Wolfram Zoltán vasuti mozdonyvezetőnek folyó év november hó 10-én éjjel, életének 32-ik s boldog házassága 6-ik évében a halotti szentségek ajátos felvétele és hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyane hó 12-én, d. u. fél 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Damjanics utca 483. számú háznál beszenteltetni és az olaszai temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1903. nov. 10. Aldas és béke hamvaira!

* **Egyesített Zichy grófok.** A király megengedte, hogy Zichy Jakab gróf kamarás és főrendiházi tag, valamint gróf Zichy nevű jogutódai közül mindazok, kik a néhai gróf Zichy Henrikné szül. báró Meskó Irén által alapított hibizománynak a jóváhagyott alapítólevel értelmében birtokosai lesznek, a Zichy, vasonkeői, széplaki és enyiczkei gróf Zichy-Meskó egyesített nevet és ezen családok egyesített czimerét használhassák.

* **A megorotvált majom.** Kaczagtató rendőri beavatkozásra adott okot Varasdon

egy panoráma-tulajdonos. Mutogatott napokon keresztül egy törpét, amely még a törpék között is törpe volt, mert 22 esztendeje dacára alig volt magasabb egy néhány decziméternél. Az emberek jártak is csodájára, míg csak ki nem derült, hogy a híres törpeember nem ember, hanem — majom. Úgy sült ki a turpisság, hogy egy talján, aki gipsz figurák előrusításával jár faluról-falura, betévedt a panorámába és incselkedni kezdett a törpével, aki egy darabig csak tűrte ezt, de egyszerre dühében beleharapott a talján karjába. A nagy zavarba, ami előállott, a rendőr ég is beavatkozott és kiderült, hogy a törpe egy emberi ruhába öltöztetett majom volt. Erdekes a dologban, hogy a panoráma, hogy a majomnak emberhez hasonlóbb arcza legyen, azt naponként borotválta. Így csapta be a horvátokat. Az élelmes panorámást a rendőrség letartóztatta, a talján pedig jó ideig fogja gyógyítani incselkedésének következményeit.

* **Rendőri hírek. Hüllen cseléd. Sebestyén** Anna szalacsi illetőségű cseléd, ki e hó 1-én Papp Oszkár honvéd törzsorvos szolgálatába állott, asszonyának egy pár briliánt fülbevalóját még mult hó 30-án ellopta. Károsultak tegnap vették észre a függő eltűnését és panaszt emeltek. A folyamatba tett nyomozási eljárás során egy a függő, mint a tolvaj cseléd kézrekerült. S bestyén Anna átkísér etett a kir. ügyészséghez. — **Eltűnt fehérneműk.** Fülöp Jenőné szül. Friedmann Hanni Vitéz-utca 309. sz. a. levő lakása folyosójára tegnap délután több drb, körülbelül 24 korona értékű fehérneműt akasztott ki száradás végett. A fehérneműket ellopta valaki. Nyomozás folyamatban.

Figyelem! Nincs ember Nagyváradon, ki ne ismerné az „**Amerikai Áruházat**,” mely valóban találkozási helye a szép rófos áruk kedvelőinek. Ha vidéki olvasóink között van valaki, ki ezt az üzletet nem ismerné, tekintse meg, melynek óriási rófos és rövidáru raktára bármely fővárosi üzlettel versenyezhet. Itt található a legegyszerűbb cikktől kezdve a legfinomabb áruig minden, ami finomat és szépet az ipar csak produkálhat. Különösen fehérneműekben gyönyörű dolgok, a jó házi vászontól kezdve a legpompásabb kelenyegéig. Olvasóink tehát saját érdekükben cselekszenek, ha ez igazán jönevű üzletben szerzik be szükségleteiket. 241.

Igazságszolgáltatás.

Okirathamisítással vádolt ügyvéd.

Ra a szenzációs bünpör foglalkoztatta tegnap a büntető törvényszék tanácsát. Réthy Kálmán dussgazdag berettyó ujfalu ügyvéd két ügyfelével tilt a vádoltak padján, okirathamisítással vádolva. A vádra a berettyó-ujfalui járásbíró előtt folytatott polgári perben használt hamis kötelezvény adott okot. Ugyanis **Millye** János nagyrábéi gazda vadházasságban él **Galambos** Z. uzsánnával s vagyonának felét oly feltétellel, hogy holta napjáig hű gondozója lesz az asszony, reá iratta. De időközben az asszony elhagyta Millye Jánost, azonban a vagyon felét egy hamis kötvény alapján, melyet állítólag Millye neki ajándékba adott, perelte a berettyó ujfalu járásbírósnál. A pör folyamán a kötvény mellett tanuskodott az asszony veje **Ványai** Antal is. De mikor kiderült a kötvény hamis volta, azt állították, hogy azt Réthy Kálmán ügyvéd tanácsára állították ki. Így aztán büntenyűző eljárást indított a kir. ügyészség Galambos Zsuzsanna, Ványai Antal és Réthy Kálmán ellen. Galambos Z. uzsánna időközben meghalt s a tegnapi főtárgyaláson Réthy Kálmán és Ványai Antal jelentek meg mint vádlottak.

A **Fassie** bíró elnöklete alatt megtartott tárgyaláson nem nyert beigazolást, hogy **Réthy** Kálmán tanácsával közreműködött volna a hamis kötvény létrejöttében s így a büntető tanács **Hlatky** Endre védbeszédjére felmentette az okirathamisítás vádjá alól. **Ványai** Antalt pedig, a ki maga is beismerde, hogy részes a kötvény szerzésében, 1 havi fogházra ítélte a büntető bíróság.

MULATSAG.

Jogásztáncszestély. A miről Nagyvárad bájos üde fiatal leánykái mult farsang óta csak álmodozni mertek, legközelebb valóra válik. Közeleg az első jogásztáncszestély.

Mégis csak jól van beillesztve a világ rendjébe a mulatságok ideje. Egyiket a másiktól hosszabb időköz választja el, hogy annál edesebb, kellemesebb legyen a vigadókra nézve. S mily nagy kópék azok a jogászok, mindig ők nyitják meg először a báltermet, a táncbájos hódolói előtt. Most is alig fordult hűvösebbre az idő, már is összesugtak, bugtak s összekovácsolták egy fényes ragyogó táncszestély tervét.

Az estély nov. 27, vagy 28-án lesz a kereskedelmi csarnok termében **Bura** Karcsi bandája közreműködésével. A rendezőség a jogászfijuság legderekkab, legfáradhatatlanabb jogászaiból s hozzáátve a legjobban tánczolókból alakult.

Nemcsak Nagyvárad, hanem egész Bihar-megye híres szépségű leányai, no meg asszonyai között is nagy érdeklődés nyilvánul az első jogásztáncszestély iránt.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör vál. ülése. A nagyváradai kath. kör választmányja ma, szerdán este fél 6 órakor tartja ülést saját helyiségében.

SZINHÁZ.

Görög rabszolga.

Ezt a kedves operettet sokszor adták már nálunk, de soha olyan silányul, mint tegnap.

B. Koppán Margit (Aspázia) felépével hirdették a Görög rabszolgát s természetesen kíváncsian vártuk a bemutatkozást. Kár volt a nagy kíváncsiságot. **B. Koppán** Margitban van sok igyekezet, de minden egyéb mentül kevesebb. Hangja gyeuge, csengés nélküli, játéka erőltetett, tánca szögletes, nehézkes. Az a híre, hogy Virágvasárnaptól kezdve már szerződötve is van; akarjuk hinni, hogy az egész csak vaklárma, melyet az igazgatóról nem jóakarói terjesztenek. **B. Koppán** Margitról pedig reméljük, hogy tagadhatlan igyekezetével még sok szép sikert fog elérni — másutt.

A tánczok egyáltalán gyengén mentek. **Agnelly** Iréből Iris tüze teljesen hiányzott, táncza csak a föltte csinos külsejének szóló ujrázások hatása alatt lett élénkebb. Hova lettek Aspázia és Iris régen gyújtó tánczsámait Ének tekintetében persze **Agnelly** Irénről még kevesebb a mondani való. Ugy látszik, **Bérczi** szándékosan kedvetlenül játszott a bűvész szerepét; ha már a női szerepek java rossz kézben van, minek legyen ő külön? A vége pedig az lett, hogy a közönség hosszs lett mindhárom főszereplőre s jó része az első felvonás után megszökött. Okosan tette.

A mi menthető volt, a többiek igyekezete próbálta megmenteni. **T. Fogány** Jankát (An-

tónia) kell kiemelnünk igazán szép énekéért s gondos játékaért. Meglepő, hányféle szerepben lehet felléptetni s mindig sikerrel. *Horváth Kálmán* hangjához az első felvonás utolsó ének-száma kissé mély volt; a többi jól sikerült. *Szathmáry* maszkja most is derűtséget kel-tett, a női kar csinos jelmezei pedig legalább a látszóvek érdeklődését tartották ébren.

Bánk bán. Katona József születésének évfordulóját ülik meg ma a Szigligeti-színház-ban *Bánk bán*. Katona remekével, *Keszler* Edével a czimszerepben.

Sima (Spitzer) Antonia fellépte. Mint már jeleztük, Sima Antonia végzett szini-szólai növendék csütörtökön a *Nagymama*. *Márta* szerepében mutatkozik be a városi közönségnek. A főszerepeket kivülé: *Somogyiné*, *Berlányi Vanda*, *T. Pogány Janka*, *Tóth Elek*, *Dési*, *Keszler*, *Bérczi*, *Krasznai játszák*.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 41. Bérletszám 41. (páratlan.)

Ma, szerdán 1903. november 11-én:

Bánk bán.

Tragédia.

HELYARAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill. középső 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, csütörtök november 12-én

Nagymama.

Vígjáték.

NYILTÉR.

Mikor örülhetünk?

Csak akkor, ha szükségletünket mielőtt beszerezni meggyőződést szerzünk, mily remek raktár áll rendelkezésünkre

Telcsér Mátyás

divatruházában Zöldfa-utca,

mely üzlet teljesen ujonnan a legszebb és legdivatosabb árukkal lett berendezve, úgy hogy a legjobb árut kereső közönség is megtalálja szükségletét és ár tekintetében föltétlenül olcsóbb, mint bárhol, úgy hogy már 10 frt. bevásárlásnál is nagy pénzüsszeget takaríthatunk meg. Remek választék őszi és téli ujdonságokban, különösen figyelemreméltó nagy vászon raktáram és kész női ruha raktáram. Alkalmi vétel:

Kész blousok 50 krtól
Teniszt barhet 11 krtól
100 ágyterítő 65 krtól
Szőnyeg . . . 9 krtól 467.

Ingyen fénykép.

TAVIRATOR.

A képviselőházból.

Budapest, nov. 10. (Saj. tud. táv.) *Hock János* beszéde további folyamán kifejti, hogy lényegében *Tisza István* fontos engedményeket hozott.

Erre *Ivánka* Oszkár közbeszól s tagadja, hogy *Tisza* engedményeket hozott volna.

A *Tisza* és *Ivánka* között történt nézeteltérésnek politikai háttere van. Ugyanis *Apponyi Tisza* kijelentéseire reflektálni akart, de később politikai körökben sikerült őt lebeszélni erről, s csupán *Ivánka* közbeszólásában jutott kifejezésre a volt nemzetiék véleménykülömbösége.

Bánffy Dezső pártja.

Budapest, nov. 10. (Saj. tud. táv.) *Bánffy Dezső* új kormányképes politikai párt alakításán fáradozik. Az új párt programja a következő:

1. Onálló vámterület.
2. Magyar nemzeti bank.
3. A választási jog kiterjesztése.
4. Közjogi állásunknak megfelelő magyar czimer a hadseregben.
5. Magyar tisztképzés.
6. Hogy az újítások biztos fedezetet nyerjenek, a progressív adózás behozatala.

A pénzügyi biz. ülése.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.) A pénzügyi bizottság *Falk Miksa* elnöklésével ma ülést tartott. A tárgyalások folyamán első sorban az indemnitás került szóba. *Rakovszky István* a Ház feloszlására vonatkozólag kér felvilágosítást a Ház elnökétől. *Tisza István* kijelenti, hogy a koronának joga van a Házat elnapolni. Ezután a tisztviselők fizetésrendezéséről tárgyaltak. *Lukács László* pénzügyminiszter a fizetés rendezésére vonatkozólag úgy nyilatkozik, hogy az új kormány intencziói szerint kell, hogy a megyei tisztviselők fizetésrendezését is beilleszszék a javaslatokba.

Hírek a Balkánról.

Belgrád, nov. 10. A maczedóniai felkelők az utóbbi napokban nagy tömegben érkeznek ide. Ma jött meg *Macki* banda-vezér 60 főnyi csapatával.

Belgrád, nov. 10. A »Beogradski Novine« ellen az ügyészség pört indított, mert folytatta cikksorozatát a király lemondásáról. (M. T. I.)

Az ev. ref. egyház a Gotterhalte ellen.

Budapest, nov. 10. (Saj. tud. táv.) Az erdélyi ev. ref. egyházmegye ülésén elhatározták, hogy az énekes könyvből a 214-ik számú éneket, a *Gotterhalte* dalmátát törlik.

Az osztrák-magyar monarchia új követe.

Bécs, nov. 10. A Pol. Corr. írja: *Machio* cettinyei követi czimmal és jelleggel felruházott miniszterrezidentet athéni követté nevezték ki. *Khun* követi czimmal és jelleggel felruházott buenos-ayresi miniszterrezidentet hasonló

mínőségben Cettinyébe helyezték át. *Rhemen* követi tanácsost ő felsége követi czimmal és jelleggel ruházván fel, buenos-ayresi miniszterrezidentnek nevezte ki. (M. T. I.)

REGÉNY CSARNOK.

Az orvos és betege.

Irta: Conan Doyle.

Orages sovány ember volt, tiszteletreméltó kissé közönséges külsővel — s egyáltalán más volt, mint a milyennek egy orosz nemes embert képzelünk. Társa egy feltűnően csinos, magas termetű fiatal ur, sötét, komor arcvonásokkal s igazán herkulesi testalkattal, sokkal nagyobb hatást tett rám. Mikor beléptek, a fiatal ember támogatta az öreget s a székig vezette. Ilyen nagy gyöngödséget alig néztem volna ki ebből az óriásból.

— Megbocsát, ugy-e, doktor úr, — szölt ekkor idegenes kiejtésű angolsággal — hogy én is feljöttem. De nem akartam egyedül hagyni atyámat, kinek egészségeért igen aggódom.

Meghatott ez a nagy gyermeki szeretet s azt kérdeztem tőle:

— Talán jelen óhajtott lenni a vizsgálatnál is?

— Világért sem! — szölt a fiatal ember rémült mozdulattal. — Ha esetleg ismét rájőnne atyámra az ő szokott ittőzatos rohama s nekem azt végig kellene nézmem, — azt hiszem ezt rem élném tul. Az én idegzetem sem valami nagyon erős. Szíves engedelmevel visszavonulok addig a várószobába, míg az orvos ur megvizsgálja atyámat.

Nekem természetesen nem volt ellene kifogásom s a fiatal ember kiment a szobából. Ekkor behatóan kikérdeztem a beteget baja fölől és mindent pontosan följegyeztem. Az öreg ur nem volt valami nagyon okos s nagyobrbézt igen homályos feleletet adott a mit azzal is magyaráztam, hogy csak fogyatékosan tud angolul. Egyszerre azonban, mikor még jegyzeteimmel voltam elfoglalva, a beteg nem felelt kérdéseimre s mikor feléje fordultam, rémülettel láttam, hogy szálegyenesen ül a székében; arca, mely felém volt fordulva, egészen merev és érthetetlen volt. A rejtélyes baj újra meghant.

Első érzésem, mint mondtam, részvét és irtózat volt. Ekkor azonban, nem tagadom, erővett rajtam a szakember elégedettsége. Följegyeztem a beteg érverését, hőmérsékletét, megvizsgáltam izmainak merevségét és reflexmozgásait. Minden majdnem egészen megegyezett régebbi esetekben végzett vizsgálataim eredményével; semmiféle eltérést sem észlelhettem. Hasonló esetekben már gyakran jóhatásúnak tapasztaltam amylnitrit belélegzését s ezt a szert most is akartam alkalmazni. Mivel azonban az üveg üres volt a laboratóriumban, ott hagytam a széken ülő betegemet s leszaladtam, hogy felhozzam az üveget. Odalenn keresgélnem kellett egy darabig, úgy hogy csak mintegy öt perc múlva tértem vissza rendelőszobámba. Képzelve csak ámulatot, amikor beléptem: a szoba üres volt, a beteg eltűnt.

Természetesen azonnal a várószobába rohantam. A fia is eltűnt. A ház kapuja nappal nem volt bezárva. Szolgám, ki a betegeket beereszti, új ember és nem nagyon éber természetű. Rendesen odalenn vár s csak akkor rohan, hogy látogatóimat lekísérje, ha csengetek a szobámból. A szolga semmit sem hallott s a dolog teljesen rejtélyes maradt.

Nemsokára aztán hazatért *Blessington* sőtájáról, de én egy szóval sem említettem neki a történetet. Nyíltan megvallva, az utóbbi időben lehetőleg kerültem vele minden érintkezést.

Magamban megvoltam róla győződve, hogy sem az orost, sem a fiát az életben látni többé nem fogom. Ma azonban nagy meglepetésemre mindketten megjelentek nálam, ugyanabban az órában és éppen úgy, mint akkor.

— Bocsánatot kell kérnem, doktor ur! — szölt a beteg, — hogy tegnap így minden szó nélkül eltávoztam.

— Bizony nagyon csodálkoztam elütésén! — válaszoltam én.
 — Meg kell önnek mondanom — folytatta a beteg, — hogy mikor ilyen roham után magamhoz térek, legtöbbször semmire sem emlékszem abból, ami velem történt. Bizonyára ugy történt a dolog, hogy én, míg ön távol volt, félig öntudatlan állapotban kimentem a házból.
 — És én — szölt a beteg herkulesi fia — látva, hogy atyám távozik, azt gondoltam, hogy az orvos ur már végzett vele. csak mikor haza értünk, tudtam meg a dolgok valódi állását.
 (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A szőlőbirtokosok figyelmébe. A városi szőlőtelep-kezelő bizottsága (a tanács által meghatározandó ár szerint) a helybeli szőlőbirtokosok részére november hó 12-től kezdve, bizonyos mennyiségű tiszta faj szerinti gyökeres, fás és zöld (foldozásra nagyon használható) ugyszinté sima zöld oltványokat fog elárúsításra bocsátani. Miért is tisztelettel felhívom a szőlőbirtokosokat, hogy megrendeléseiket alulirotnál f. hó november utóljáig annál is inkább tegyék meg, miután azontul már a vidéki megrendelések is igénybe fognak vétetni. Nagyvárad, 1903. nov. 10-én. **Márkus János** hegybíró, telepintéző.

Határidők.

	Budapest, nov. 11.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsdé

	Budapest, nov. 11.
Osztárk hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. nov. 11-én.

Magyar aranyjárdék 4	118.50
Magyar koronajárdék	98.40
Magyar vasúti kölsön aranyban 4/3	—
Magyarvasuti kölsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.25
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölsön	206.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölsön	157.—
Osztárk járadék papirban	100.25
Osztárk járadék papirban	100.50
Osztárk járadék aranyban	119.25
Osztárk járadék	99.75
Osztárk államsorsjegyek	155.—
Osztárk magyar bank részvény	16.10
Magyar hitelbankrészvény	732.—
Osztárk hitelintézet részvény	666.25
Párisi vista	19.20
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.17
Németbirodalmi márka	239.45
Londoni vista	95.20
20 márkás arany	28.47

Dr. VUCSKICS GYULA.

4458/1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

A városi villamosmú szabályrendelet 8. §. 1. pontja értelmében szervezett 1600 korona évi fizetéssel és 400 korona lakbér illetményvel javadalmazott leolvasó állásra ezenne pályázatot hirdetek.
 A pályázók kötelesek a szabályrendelet 9. §. 3-ik bekezdése szerint ipariskolai képzettségüket igazolni.
 Felsőipariskolai képzettséggel, vagy kiváló szakbeli gyakorlattal rendelkezők

előnyben részesíttetnek. A leolvasó szolgáltatási szerződés mellett fog alkalmaztatni.
 A leolvasó óvadéku egy évi fizetésének megfelelő összeget tartozik a város pénztárába készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban elhelyezni.
 A pályázati kérvények szabályszerűen felszerelve 1903. évi november hó 20-áig Nagy-Várad város polgármesteri hivatalához nyújtandók be. Az elkésletten beadott, vagy hiányosan felszerelt pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.
 Nagyvárad, 1903. évi november hó 6-án.

Rimler Károly,

483 polgármester.

1114—1903. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1903. évi V. IV. 108—2. sz. végzésével Keledy József ügyvéd által képviselt Szabó és Hajnal felperes részére Markus István és neje alperes ellen 60 kor. 24 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 954 kor. becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a felfoglaltatók követelése erejéig is, amennyibe azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Rulikovszky-utca régi járványkórházban leendő megtartására határidőül **1903. évi november hó 20-ik napjának délután 4 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirott kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1903. évi november hó 6. napján.

Csathó Jenő,

487 kir. bír. végrehajtó.

TELEFON 194.

TELEFON 194.

GYÖRI SÁNDOR

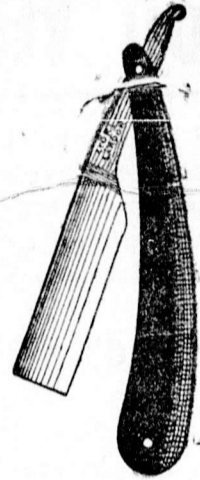
gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő műhelye,
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő műhelyemet

a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.

Minden e szakmába vágó munkálatok, u. m. ollók, tyukszemvágók, beretvák és mindennemű kések tükörfényesre pallérozása valamint késmüves munkák előállítására, a leglekiismeretesebb kidolgozás és árszámítás tekintetében a legolcsóbban állítják elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a saját érdekükben is, hogy óvakodjanak az utczai házaló köszörűsöktől, kik a munkát nevemben szedik össze köszörűtetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel

Györi Sándor.

Kiadó lakások.

A Kossuth-utczai Mezey-féle házban egy II. emeleti lakás, mely áll: 3 utczai szoba, 2 udvari szoba, 1 alcoven, 1 cselédszoba, 1 előszoba és mellékhelyiségekből, **azonnal kiadó.**

Ugyanott egy I. emeleti lakrész, mely áll: 2 utczai szoba, 3 udvari szoba, 1 üveges teras, 1 cselédszoba és mellékhelyiségekből, **1904 május hó 1-től kiadó.**
 Bővebbet a házmesternél. 483

Sz. Kocsis János

férfi-szabó üzlete,

Nagyvárad, Szent László-tér,

a Sas kávéház mellett.

Nagy raktár valódi angol, francia és honi

szövetekből,

melyekből **jutányos árákért** a legszebb, legelegánsabb angol és francia szabás szerinti **uri ruhákkal** szolgálhatok.

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, férfi-szabó.

A nagyváradai hegyközségben az ugynevezett nagysötétági dűlön 1600 □-szögöl beültetett és már részben

termő szőlő

a rajta levő épületekkel szabadkézből sürgősen eladó.

Ertekezni lehet ugyanott a tulajdonosnál.

484.

Bögös Imre.

Uj! VENDÉGLŐ Uj!

A n. é. közönségnek, jó ismerőseimnek és barátainak van szerencsém becses tudomására hozni, hogy Nagy-Körözs-utca 1. száma alatt, egészen újonnan épített helyiségben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vendéglőt nyitottam.

A gyönyörűen festett és berendezett nagy és kényelmes étteremben tisztelt vendégeim kitűnő étellel, tisztán kezelt legjobb minőségű italokkal lesznek előzőken és legpontosabb kiszolgálás mellett el látva és hiszem, hogy a teljes megelégedés folytán gyakran fognak megjelenségükkel szerencsétleni.

A nagybecsű közönség pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

SZABÓ GYULA,
vendéglős.

Nagy Körözs-utca 1. szám.

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető eledel, úgy rendetlen életmód által

gyomorhűlés, gyomorgörcs, gyomorhaj, nehéz emésztés, elnyálkásodás

bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitűnő gyógyhatású növényekből és jó borból van készítve, erősíti és eleveníti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószert lenne. A növény-bor tisztítja a vért minden rossz és betegséget okozó elemektől és elősegíti az új vér-képzését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csirájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőgös, gyomorégés, szélszorulás, émelygés, hányás, mely idült gyomorfájásoknál nagy mértékben lépnek fel, ezen szer egy-szeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: **szorongatás, bél-görcsök, szívdobogás, álmatlanság, továbbá vértódulás a májban, lépben és aranyér** bántalmak ezen kitűnő gyógyhatású növény-bor használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

E növény-bor megakadályozza az emészthetlenséget, előmozdítja az emésztési képességet és eltávolít könnyen székéles által minden rossz anyagot a gyomor- és belekből.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rossz emésztés következménye hiányos vérképzés és a májbeteg állapotól ered. Teljes étvágytalanság, álmatlan éjék, idegfeszítések, lehangoigtságok, álmatlanságok, főfájások a beteget sokszor leverik.

A növény-bor a gyenge életérőnek új elemet ad. A növény-bor emeli az étvágyat, növeli az emésztést és táplálkozást, új erőt és életet ad.

Számtalan elismerő- és köszönő-levelek adnak erről bizonyosságot.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért Nagyvárad, Püspöki, Csátár, Bihar, Körös-Tarján, Bereg-Báscsörmeny, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadány, Marcziháza, Nagy-Szalonta, Tenke, Rössia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, Bihar-Dicszeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kiss-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyó-Ujfalu, Zsáka, Csökmő, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kötégyán, Gyula, Doboz, Békés, Békés-Csaba stb. stb. — Kapható még Ausztria és Magyarország összes nagyobb és kisebb városok összes gyógyszer-táraiban.

Továbbá a gyógyszertárak Nagyváradon küldenek 3 és több üveggel ezen növény-borból ausztria és Magyarország összes helyeire **eredeti árakon.** 246

Utánzásoktól őrizkedni!!

Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort“ kérni.

Női blousok

minden elfogadható árban.

Női ruha kelmek

feltűnő olcsón árusítatnak ki.

Női, férfi és gyermek kalapok

a legnagyobb választékban.

Kézimunka különlegességek.

Kérem a n. é. közönség szives látogatását

407.

Telefon: 232.

Kiváló tisztelettel:

CZILLÉR IMRE,

Nagyáruháza,

Olaszi Fő-utca.

Maradék fél árban!

Maradék fél árban!